

Müra pole muusika!

29. aprill on ülemaailmne müra teadvustamise päev, mida tähistatakse 14.korda käesoleval aastal

Priit Adler-

**Jõelähtme valla arengu- ja planeerimisosakonna juhataja
MTÜ Ökokratt juhatuse liige**

Projekti “Müra pole muusika!” ülesehitus (KAVANDATUD OLI)

- Soovisime läbi viia projektis:
- eelkoolitused õpetajatele (lasteaiast kuni algkooli osale, põhikoolist kuni keskkooli osale) ja eraldi ametnikele jaanuaris-aprillis; Koolitused viib läbi Sagadi Looduskool.)
- vaikusenädalad aprillis- mais (noorematega keskendume loodus- ja linnuhääletele, vanematega käsitleme mürateemas);
- Varustada nooremad vanuseastmed tsenraliseeritult auhindadega;
- eraldi koguda infot Teie kodukoha kõige suurema müraallika kohta;
- fotokonkurss ”Müra pole muusika!”;
- parima vaikusenädala kava-plaani koostamise konkurss;
- meenete ideekonkurss loodusmaterjalidest;
- Puhta Õhu Peod mais Paunkülas, Lukel, Toilas, Haapsalus, Pärnus, Kuressaares ja Elistveres;
- suurematele õpilaskonverents Tallinnas.
- Lõpukonverentsi ametnikele ja õpetajatele soovime korraldada juunis 2009, Kesk-Eestis.

Müra pole muusika! Säästu programm

- Ideekonkurss õpilastele (rahvusvahelise müra teadvustamise päev 2010)
- Vaikusenädala kavade konkurss haridusasutustele
- Konkurss kõige suurema müraallika kohta
- Parima vaikusenädala kajastamise konkurss
- „Müra pole muusika“ tantsu loomise konkurss
- Puhta Õhu Pidu Harjumaal

Müra pole muusika!

- **Ideekonkurss õpilastele (rahvusvahelise müra teadvustamise päev 2010)**
- Ideed või ideid kasutatakse 2010 projekti “Müra pole muusika!” läbiviimiseks haridusasutuses, lasteaias ...

Müra pole muusika!

- **Vaikusenädala kavade konkurss haridusasutustele**
  - Vaikusenädala kavade konkurss haridusasutustele
- (ootame Teie vaikusenädalate kavasad konkursile)

ÖKOKRATI vaikusenädal Keila Lasteaias Vikerkaar 13.- 17. aprill 2009.a.

TEEMA: VAIKUSENÄDAL – MÜRA POLE MUUSIKA Esmaspäev, 13. aprill- STARDIPÄEV KESKKONNANÄDALASSE

Dramatiseering/ pantomiim „Kevade hääled”

Keskkonnapäeva avamine ja teemasse sissejuhatamine

Paberist ümmarguste tööaluste nn „CD”- de jagamine kõikidele rühmadele

Ühislaul „Müra pole muusika”

Muusikaline lavastus „Tühja kaevu mõistus”

Teisipäev, 14. aprill- TEHISKESKKONNA HÄÄLED

Jalutus- ja õppekäigud selgitamiseks välja Keila linna suurima müraallika

Arutlemine ja vestlemine rühmades teemal „Hääled meie ümber ”- hea ja halb müra

Kolmapäev, 15. aprill- LOODUSHÄÄLED

Õppekäik Keila- Joale

Vaikuse erinevad hääled- vesi ja veemaailm, linnuhääled, tuule kohin, puude sahin, kivide klõbin jne.

Piknik

Kepikõnd

Neljapäev, 16. aprill- LOOVUSPÄEV- HÄÄLED PABERIL

Ülemaailmse müra teadvustamise päeva tähistamine keskpäeval kogunemisega lasteaia õuele

Valmivad nn „CD”- d ümbritseva keskkonna häälest ja helidest (kõikides rühmades)

Valmivad fantaasiapildid akvarellitehnikas lähtuvalt häälest ja helidest meie ümber kunstiõpetaja juhendamisel, kes kasutab erinevaid muusikapalasisid (instrumentaalmuusika)

Valmivad keskkonnateemalised pildid vabatehnikas (kõikides rühmades)

Reede, 17. aprill- KESKKONNAMÄNGUDE PÄEV

Keskkonnamängude päev lasteaia hoovis koos Rebase, Karu, Jänese ja nende sõprade Ökotrollidega

Müra pole muusika!

- **Konkurss kõige suurema müraallika kohta**
- Ootame infot (joonistust, fotot, videod, jutukest, helisalvestist koos kirjeldusega vms) Sinu kodukoha kõige suurema müraallika kohta

Müra pole muusika!

- **Parima vaikusenädala kajastamise konkurss**
- Koduleht, joonistus, foto(d), pressiteade vms vaikusenädala läbiviimise kohta Sinu haridusasutuses

Pressiteadete koostamise õpetuse leiame meie kodulehelt

Müra pole muusika!

- **„Müra pole muusika!“ tantsu loomise konkurss**
- Ootame tantsusammude kirjeldust videos või piltidel, et seda õpetada kõikidele noortele

Kodulehelt on alla laaditav laulu fonogramm, laul eesti-, vene- ja inglisekeelsete sõnadega ja ka noodid

Mets on kodu! tants

<http://video.delfi.ee/video/UgaQOasH/>

<http://video.delfi.ee/album/516/>

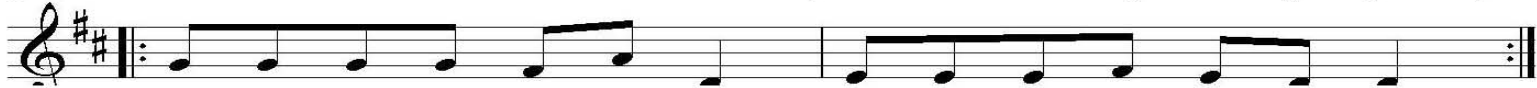
Müra pole muusika

Viis ja sõnad Kersti Kuusk

O-ja vu-lin, vih-ma-sa-bin, met-sa vaik-ne le-he-kra-bin, Met-sas käi-es vaik-selt o -le, met-sa -le ju va -ja po-le,

3 Met - sas käi - es vaik - selt o - le, met - sa - le ju va - ja po - le,

kau-nis tuu-le -ii -li jutt, met-sa-loo-ma naer ja nutt. 5 et sealt kos -taks va -li lärm, loo -ma -kes -tel hak -kab hirm.

5 et sealt kos - taks va - li larm, loo - ma - kes - tel hak - kab hirm.

Lin-nu-laul ja me-re-ko-hin, põõ-sas-te ja puu-de so-sin. 7 Loo-du-sel on pal-ju öel-da, kuu-la vaid ja proo-vi mõel-da,

7 Loo - du - sel on pal - ju öel - da, kuu - la vaid ja proo - vi mõel - da,

Miks küll mü -ra, va -li kä -ra mat-tab kau-nid hää-led ä -ra. 9 kui-das pääs-ta või-me me kä-rast mü-rast loo-du-se.

9 kui - das paas - ta voi - me me ka - rast mu - rast loo - du - se.

Mü-ra po-le,mü-ra po-lemuu-si-ka, kuula-tanüüdval -ju hää-le

-ga!

11

Moo to-ri plä-rin, i -ni-mes-te lärm on met-sa -le va -lus mee -le

-härm.

MÜRA POLE MUUSIKA

http://www.okokratt.ee/index.php?option=com_content&task=category&sectionid=12&id=42&Itemid=182

**OJA VULIN,VIHMASABIN,METSA VAIKNE LEHEKRABIN,
KAUNIS TUULEIILI JUTT,METSALOOMA NAER JA NUTT-
LINNULAUL JA MEREKOHIN,PÕÕSASTE JA PUUDE SOSIN
MIKS KÜLL MÜRA,VALI KÄRA MATAB KAUNID HÄÄLED ÄRA?**

**MÜRA POLE,MÜRA POLE MUUSIKA,
KUULUTA NÜÜD VALJU HÄÄLEGA!
MOOTORI PLÄRIN,INIMESTE LÄRM
ON METSALE VALUS MEELEHÄRM.**

**METSAS KÄIES VAIKSELT OLE-METSALE JU TARVIS POLE,
ET SEALT KOSTAKS VALI LÄRM-LOOMAKESTEL HAKKAB HIRM.
LOODUSEL ON PALJU ÕELDA-KUULA VAID JA PROOVI
MÕELDA,
KUIDAS PÄÄSTA VÕIME ME KÄRAST-MÜRAST LOODUSE.**

Müra pole muusika!

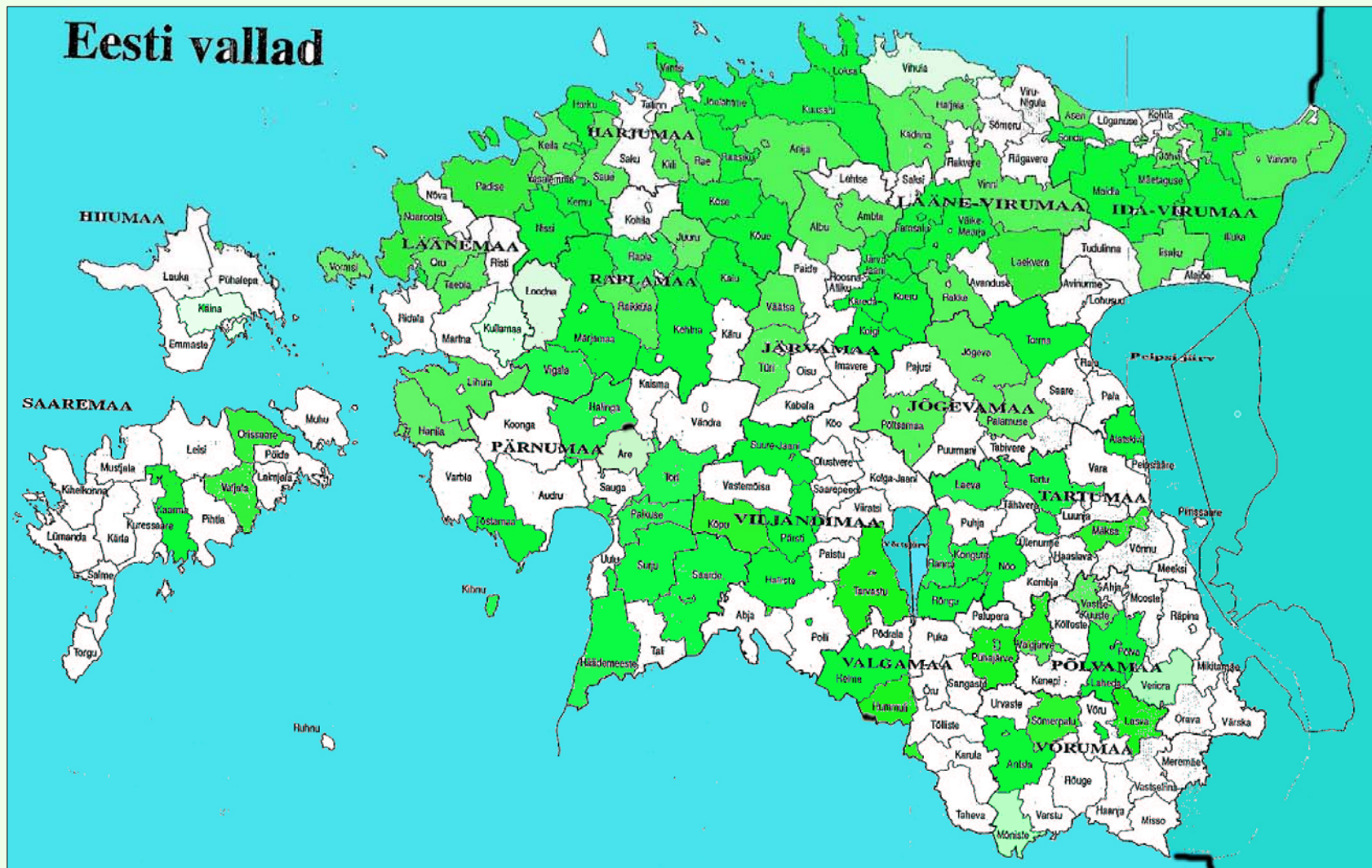
- **Puhta Õhu Pidu Harjumaal**
- Ootame osalema noori traditsioonilisele sündmusele maikuu lõpul

Puhta Looduse Pidu 2008

- <http://video.delfi.ee/video/sRZY5IYw/>
- <http://video.delfi.ee/album/525/>

ÖKOKRATI SÕBRAD EESTIS

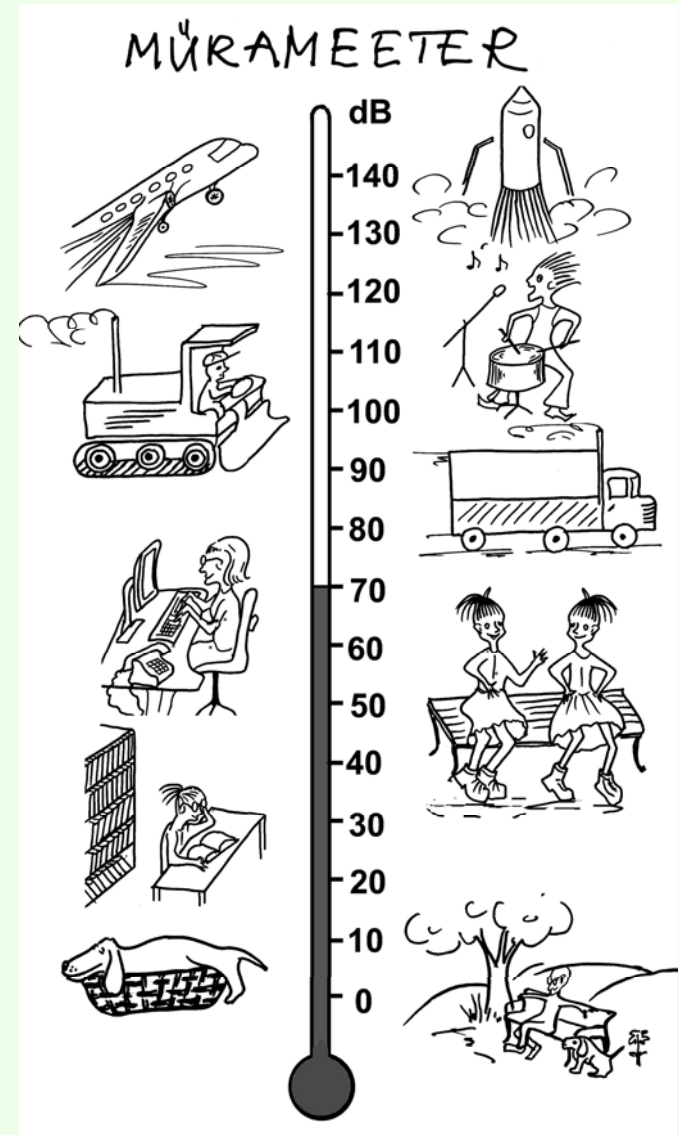
Näide ühest päevast

Karksi lastead on heaks eeskujuks ühe loodushelide äratundmise näiteks.

Kahjuks ei ole meil autori luba seda infot kodulehel levitada.

Kuidas seda teha?

- Sosin 1m kaugusel
20dB
- Keskmise valjusega
jutuajamine 60dB
  - Inimesi täis ruum
75dB
- Sõiduauto 15m kaugusel
75dB
  - Tiheda liiklusega tänav
    - 80-90dB
- Reaktiivlennuki õhukütõusmine
100m kaugusel 130dB
- Üle 60dB segab keskendumist,
üle 70dB segab telefoniga
rääkimist, üle 80dB segab
inimeste omavahelist vestlust

Kuidas õpetada müra ära tundma?

- Suletud ja avatud aken, kus igaühel võimalik aru saada mis ja kus on müra
- Mootorsõiduk, mis liigub algul aeglaselt j hiljem suurema kiirusega
- Müratõkke peab olema tihe (valgus ei tohi läbi paista)
- Müra levikut saab õpetada kõige lihtsamalt visates kivi vette ja jälgides lainete levimist Müra levib ka tõkke taha!

MIS SIIN ON?

**Mürabarjääri ja keskkonna ideaalne ühitamine
piltide ja graafika abil**

Müraallikas

KAS SINU KODULÄHEDAL ON NII?

Tööstuslik piirdekonstruktsioon Volkswageni tehases

Kas Teie teadsite seda?

<http://video.delfi.ee/video-edit/6RVezTUH/>

Müra normid, mida pole paljud elanikud ja ametnikud kuulnud

SoM 4.03.2002 nr 42

Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid

Maa-alade jaotus

Maa-alad jaotatakse üldplaneeringuga vastavalt nende kasutusele erinevatesse kategooriatesse.

Piirkonnad jaotatakse nelja kategooriasse vastavalt kasutusotstarvele, mis on toodud alljärgnevas tabelis

Hoonestatud või hoonestamata alad jaotatakse üldplaneeringu alusel, mida pole planeerijad kuulnudki

Kategooria	Kategooria tunnus
I kategooria	Looduslikud puhkealad ja rahvuspargid, puhke- ja tervishoiu-asutuste puhkealad
II kategooria	Laste- ja õppeasutused, tervishoiu- ja hoolekandeadasutused, elamu-alad, puhkealad ja pargid linnades ning asulates
III kategooria	Segaala (elamud ja ühiskasutusega hooned, kaubandus-, teenindus- ja tootmisettevõtted)
IV kategooria	Tööstusala

Müra normid

Probleem teadmatuses elanikel

Välismüra normtase hoonestatud või hoonestamata aladel on kehtestatud järgmistele välismüraallikatele:

- auto-, raudtee- ja lennuliiklus, veesõidukite liiklus
- tööstusettevõtted
- müratekitavad kaubandus- ja teenindusettevõtted
- spordiväljakud ja meelelahutuspaigad
- ehitustööd

Müra ohjamine. Mida saavad KOV-id ette võtta?

Õiguslikud meetmed	Näited
Müra seire	Müra normid
Müra edasikandumine	Normid müra tõkestamiseks
Müra kaardistamine	Seire ja modelleerimine
Kiiruse piirangud	Elamualad, haiglate piirkonnad jne
Õigusaktide rakendamine	Müra vähendamise kavad
Nõuded ehitiste akustilistele omadustele	Ehitusnõuded

Müra ohjamine. Mida saavad KOV-id ette võtta?

Tehnilised meetmed	Näited
Müraallika moderniseerimine	Rehvide profiil, teepinna katted, mootori konstruktsioon
Uued mootorite tehnoloogiad	Sõidukid, lennukid, ehitusmasinad
Müra leviku piiramine	Seadmete katted, müratõkked
Hoonete asetus	Ruumide paigutus, müra vähetundlikud hooned
Liikluskorraldus	Kiiruse piirangud, liiklusvoo automaatne reguleerimine
Passiivne kaitse	Kõrvaklapid, - tropid, fassaadi isoleerimine
Planeerimine	Puhveralad, liikluse suunamine, funktsioonidega arvestamine

Müra ohjamine. Mida saavad KOV-id ette võtta?

Teadlikkus	Näited
Teadlikkuse tõstmine	Tervisekahjustuste, kaitsemeetmete, müratasemete tutvustamine
Mürakaardid	Tulemuste avalikustamine
Ekspertide olemasolu	Müra temaatika käsitlemine koolis
Teaduse ja arengu soodustamine	Teadmiste levitamine teaduslikul tasemel
Kahjulike harjumuste vältimine	Kiiruspiirangust kinnipidamine, kaitsevahendite kasutamine

Keskkonnamõju hindajad teavad ja arvestavad keskkonnamüraga!

Eesmärk on teha ettepanek sobivaima lahendusvariandi valikuks, millega on võimalik vältida või minimeerida keskkonnaseisundi kahjustumist

Anda teavet tegevuse ja alternatiivsete võimalustega kaasneva keskkonnamõju kohta ning negatiivse keskkonnamõju vältimise või minimeerimise võimaluste kohta

Keskkonnamõju (KMH) hindamine

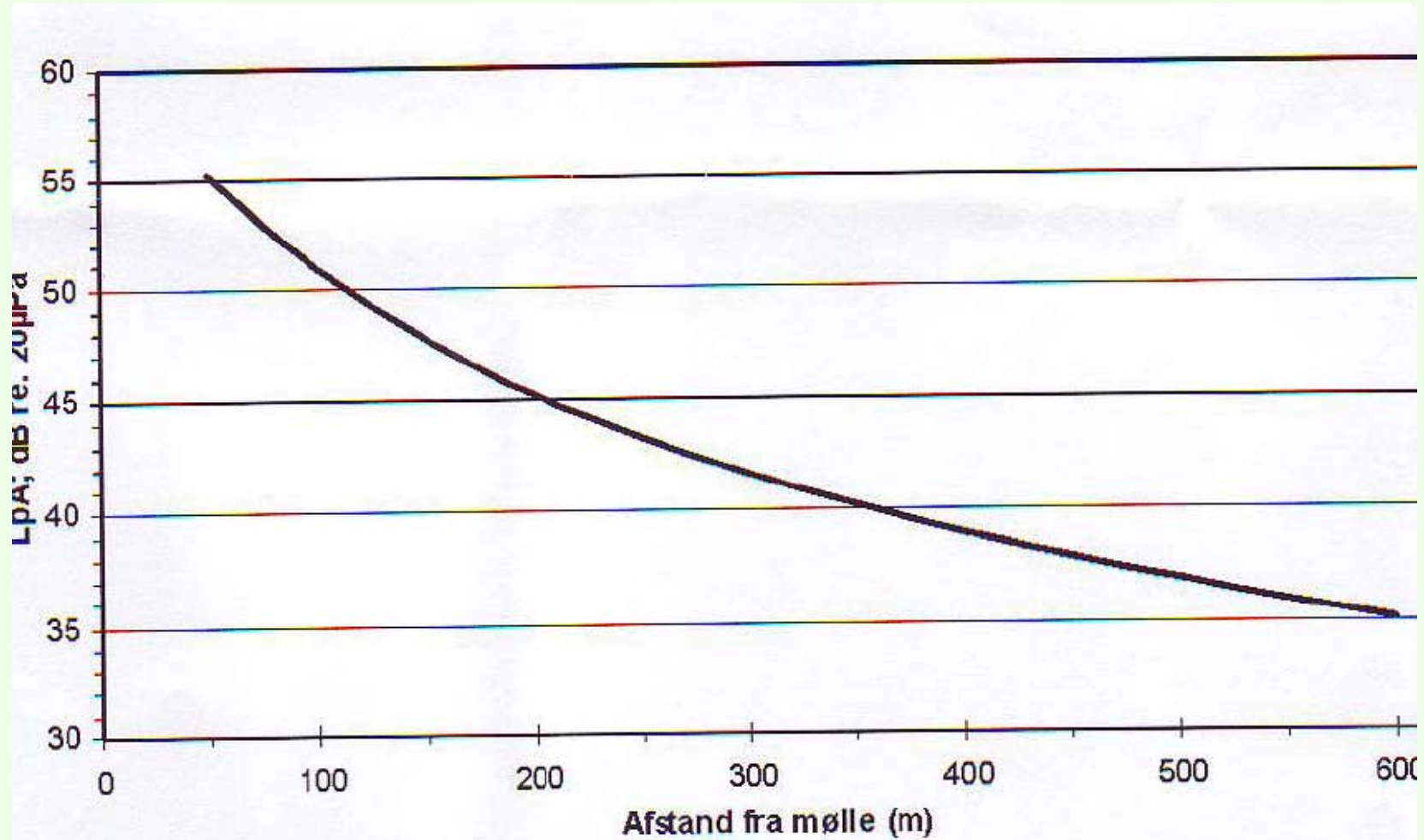
- I lähenemine – tervise, kultuuri ja keskkonna mõjud koos väikese tähelepanuga majanduslikule tasuvusele – vähendada müra sotsiaalselt aktsepteeritavale tasemele

Keskkonnamõju (KMH) hindamine

- II lähenemine – majanduslikul tasuvusel – max tasuv meetod, sisaldab:
  - vähendamismeetodite maksumus
  - müra tase ja tervisekahjud elanikele müra vähendamise meetmetega ja ilma
  - kasumlike kategooriate määratlemine (tervise edendamine, vara kaotamine)
  - lisakulutused
  - tundlikkus ja tõenäosus

dB vs kaugus

Miks seda tervisekaitsebürookraat nõuab?

Müratõke

- Kõrghaljastus
- Puit
- Betoon
- Teras
- Alumiinium
- Klaas

